I

ntr-o lume corecta politic si nevertebrata moral, cum este cea in care traim, a sustine cauza Sudului din timpul Razboiul de Secesiune te trimite intr-o companie nefrecventabila. Din acest motiv nu am sa incerc acum o aparare a unei cauze pierdute, dar am sa prezint opiniile unor autori din epoca pentru a vedea de ce invingatorii scriu mereu istoria.

Charles Dickens nu i-a iubit deloc pe americani, mai ales dupa vizita facuta pe noul continent, iar proprietarii de sclavi (care alcatuiau un procent redus in populatia Confederatiei) i se pareau detestabili. In urma calatoriei a rezultat o carte, “American Notes for General Circulation”, primita prost de critica, dar mai ales de yankei. In Sud nu exista un interes prea mare pentru carti, cu exceptia celor semnate de Walter Scott, asa ca probabil cartea a trecut neobservata.

La declansarea razboiului, Dickens, pasionat de cauze sociale, nu a marsat la tema oficiala a razboiului pentru eliberarea sclavilor: “Asa cum arata lucrurile, si luand in considerare interesele partilor si strigatele din lupte, exista doua motive pentru acest razboi. Uniunea inseamna foarte multe milioane pierdute anual de Sud; secesiunea inseamna pierderea acelorasi milioane de catre Nord. Iubirea de arginti este cauza acestui razboi, ca si a multor alte rele. Cearta dintre Nord si Sud consta exclusiv intr-o problema fiscala”. Mai mult, se pare ca exceptand primul an de razboi, Dickens a fost un sustinator al cauzei Sudului.

Lordul Acton a fost poate unul din cei mai consistenti si coerenti liberali din toate timpurile, asa ca angajarea sa emotionala, politica si filozofica de partea Confederatiei nu ar trebui sa

starneasca mirare. “Capitularea lui Lee mi-a rupt inima”, declara el dupa momentul Appomattox. Intr-o scrisoare adresata celebrului general sudist, Acton afirma ca esecul Sudului insemna, practic, extinctia unei lumi: “Am socotit ca purtati lupta libertatii noastre, a progresului nostru, a civilizatiei noastre; si jelesc pentru ceea ce s-a pierdut la Richmond mai profund decat bucuria a ceea ce a fost salvat la Waterloo”. In opinia filozofului britanic, lupta Sudului era, in esenta, pentru guvernare locala impotriva imperiului.

Lysander Spooner, un individualist yankeu si anti etatist pur-sange, s-a remarcat in principal prin abolitionismul sau, mergand chiar pana la folosirea fortei fizice in cazuri private (de pilda, eliberarea lui John Brown). Totusi, odata cu inceperea razboiului, Spooner a denuntat fara echivoc actiunile Nordului si a aparat dreptul Sudului la secesiune. “Asupra voastra (a Nordului – n.r.), mai mult chiar, daca este posibil, asupra proprietarilor de sclavi (care au actionat in conformitate cu interesele, asociatiile si principiile recunoscute de proprietari de sclavi) apasa sangele acestui oribil, nenecesar si, in consecinta, vinovat razboi”.

In aparenta, probabil cel mai neobisnuit sustinator al cauzei Sudului a fost **Pierre Joseph Produhon** . Chiar daca singurul lucru pastrat si apreciat de modernitate din opera ganditorului francez este celebra butada “proprietatea este furt”, Proudhon a fost un filozof politic mult mai flexibil si complex decat prezentarile de manual. Astfel, unul din principiile ferme ale sistemului sau il reprezenta federalismul, vazut drept unica posibilitate de protejare a drepturilor individuale in contextual statului modern. James Billington scrie: “Atat de adanc era atasamentul lui Proudhon pentru principiul federal incat s-a opus tuturor miscarilor la moda in anii 1860: unificarea Italiei, independenta Poloniei, partea Uniunii in Razboiul Civil American. A afirmat in fiecare caz ca politicieni nechibzuiti pur si simplu creau concentratii de putere mai mari si mai impersonale cu ajutorul sloganelor politice amagitoare”

Iar pentru a echilibra un pic balanta opiniilor legate de Razboiul de Secesiune am sa ofer in continuare un citat din faimosul ganditor rasist **Karl Marx**: “Oamenii muncii din Europa simt cu siguranta ca, asa cum Razboiul American de Independenta a initiat o noua era de ascensiune a clasei de mijloc, la fel va initia o noua epoca pentru clasa muncitoare Razboiul American impotriva Sclavagiei. E un semn al epocii ce va veni faptul ca Abraham Lincoln, fiul hotarat al clasei muncitoare, a fost ales sa conduca tara prin lupta neintrecuta pentru salvarea unei rase inlantuite si reconstructia unei lumi sociale. Lincoln nu este produsul unei revolutii populare. Acest plebeu, ce si-a facut drum in viata de la concasor in piatra la senator al statului Ilinois, fara stralucire intelectuala, fara nicio trasatura de caracter mai speciala, fara importanta exceptionala- o persoana obisnuita de buna credinta, a fost plasat in frunte prin jocul fortelor sufragiului universal, fara constiinta marilor probleme aflate in joc”.

In concluzie, cred ca relevanta unor astfel de opinii nu consta in simpla scormonire istorica. Intr-o lume ce apreciaza mult prea mult uniformitatea, birocratizarea si centralizarea e important de inteles de ce ganditori atat de diversi ca orientare politica, insa identici (exceptie Spooner) in anti modernitatea lor, au fost de partea “ultimei civilizatii non-materialiste a Occidentului”.{jcomments on}